1851

Roman

Sanje njene hčere

Francine Rivers

Prevedel Niki Neubauer

Sanje njene hčere

Francine Rivers

Roman

Prevedel Niki Neubauer

1857

Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

Za Jenny in Savannah

ZAHVALE

Večina romana, ki ga boste brali, je plod domišljije, čeprav so vanj vtkani koščki osebne družinske zgodovine. Rokopis je v zadnjih dveh letih dobival različne oblike, na koncu pa se je prelevil v sago. Pri pisanju zgodb o Marti in Hildemari v prvem delu ter o Carolyn in May Flower Dawn v drugem delu mi je pomagalo veliko ljudi. Zahvaljujem se vsem in vsakemu posebej.

Najprej je to moj mož Rick, ki je ob tej knjigi prebrodil vihar, poslušal vse različice zgodb, ko so se liki oblikovali v moji domišljiji, in deloval kot moj prvi urednik.

Vsaka družina potrebuje zgodovinarja in moj brat Everett je odlično odigral to vlogo. Poslal mi je na stotine družinskih fotografij, ki so pomagale izoblikovati zgodbo. V neprecenljivo pomoč mi je bila tudi sestrična Maureen Rosiere, saj je podrobno opisala ranč naših starih staršev z mandljevimi nasadi in vinsko trto, ki sem ga uporabila v tem romanu. Tako moj mož kot moj brat sta z mano delila svoje izkušnje iz Vietnama.

Kitty Briggs, Shannon Coibion (moja hči) in Holly Harder so delile svoje izkušnje kot žene vojakov. Holly mi je bila v nenehno pomoč. Nikogar na svetu ne poznam, ki bi hitreje našel informacije na spletu! Kadarkoli sem naletela na zid, ga je Holly podrla. Hvala, Holly!

Hollyjin sin, poročnik ameriške vojske Daniel Harder, mi je pomagal razumeti inženirske programe in usposabljanje

rezervnih častnikov na kalifornijski politehniki. Zdaj je na aktivni dolžnosti. Naše molitve so z njim.

Ila Vorderbrueggen, medicinska sestra in osebna prijateljica moje matere, mi je pomagala dopolniti podatke o dolgotrajni oskrbi bolnikov v sanatoriju Arroyo del Valle. Uživala sem v najinem dopisovanju.

Kurt Thiel in Robert Schwinn sta odgovarjala na vprašanja o študentskem krščanskem gibanju Inter-Varsity Christian Fellowship. Nadaljujte z dobrim delom, gospodje!

Globusov turistični vodnik Joppy Wissink je na potovanju po Švici preusmeril avtobus tako, da sva se z Rickom lahko sprehodila po Steffisburgu, rojstnem mestu moje babice.

Ves čas ustvarjanja tega projekta sem imela prijatelje, na katere sem se obrnila, kadar sem morala preveriti kakšne zamisli. Colleen Phillips je že od vsega začetka postavljala vprašanja in me spodbujala. Robin Lee Hatcher in Sunni Jeffers sta mi priskočili na pomoč s predlogi in vprašanji, ko nisem vedela, kako naprej. Moja agentka Danielle Egan-Miller in njena sodelavka Joanna MacKenzie sta mi pomagali ugotoviti, kako preoblikovati roman, da bi prikazal zgodbo, ki sem jo želela povedati.

Zahvaljujem se tudi Karen Watson iz založbe Tyndale House Publishers za njeno pronicljivost in spodbudno podporo, s katero mi je pomagala jasneje oblikovati moje like. Seveda vsak pisatelj potrebuje dobrega urednika. Jaz sem blagoslovljena z eno najboljših, Kathy Olson. Z njo je pregledovanje besedila vznemirljivo in izzivalno delo, še zdaleč ne mukotrpno.

In nazadnje se zahvaljujem Gospodu za svoji mamo in babico. Njuni življenji in mamin dnevnik so bile prve iskre navdiha, da bi pisala o odnosih med materjo in hčerjo. Obe sta bili delavni in verni ženski. Obe sta preminili pred nekaj leti, vendar verjamem v obljubo, da sta še vedno še kako živi in nedvomno uživata v družbi druga druge. Nekega dne ju bom spet videla.

Januarja 1951

Draga Rosie,

Trip je klical. Hildemara je spet v bolnišnici. Tam je bila že skoraj dva meseca, preden so mi to povedali. Zdaj pa želijo mojo pomoč. Moja ljuba Hildemara Rose, najmanjša, najbolj krhka in najbolj odvisna od mojih otrok. Že od vsega začetka se je borila s težavami. In zdaj moram nekako najti način, da ji vlijem pogum za še en boj.

Tega nisem vedno videla, toda nedolgo tega me je Gospod opomnil na vse primere, ko sta Hildemarin pogum in zagnanost delovala v njen prid. Izbrala si je svojo življenjsko pot in vztrajala na njej navkljub vsem oviram (in mojemu nasprotovanju, bi lahko dodala!). Sledila je svojemu možu iz enega vojaškega oporišča v drugo, iskala stanovanja v tujih mestih in sklepala nova prijateljstva. Sama je prečkala državo in se vrnila domov, da bi Bernhardu in Elizabeth pomagala obdržati zemljo Musashijevih, kljub grožnjam, ognju in opekam, ki so jih metali v okna.

In ni mi te treba spominjati, kako se je odzvala, ko ji je grozila enaka vrsta zlorabe, kot je pred toliko leti doletela našo drago Elise. Bila je dovolj pametna, da je pobegnila. Moja hči ima pogum!

Prisiljena sem priznati, da sem imela Hildemaro vedno malo raje kot druge. (Ali je karkoli od tega novo zate, draga prijateljica? Mislim, da me poznaš bolje, kot se poznam sama.) Od trenutka, ko je moja prva hči prišla na ta svet, je imela posebno mesto v mojem srcu. Niclas je vedno govoril, kako mi je podobna, in bojim se, da je to res. Obe pa veva, kaj si je moj oče mislil o mojem preprostem videzu. In tako kot Elise je bila tudi ona krhka.

Kako bi se materino srce ne odzvalo na takšno kombinacijo? Naredila sem, kar sem čutila, da moram narediti. Že od vsega začetka sem bila odločena, da Hildemare Rose ne bom pohabila tako, kot je mama pohabila Elise. Ampak zdaj se sprašujem, ali sem ravnala prav. Sem jo mogoče preveč gnala in jo s tem potisnila stran od sebe? Niti svojemu možu ni dovolila, da bi me poklical na pomoč, dokler nista oba menila, da je že prestopila prag, od koder ni več vrnitve. Zdaj si želim, da bi bila bolj podobna svoji materi, z njenim milostnim in ljubečim duhom, in manj svojemu očetu. Da, tako je. Zdaj jasno vidim, da sem podedovala nekaj njegove sebičnosti in krutosti. Ne poskušaj me prepričati v nasprotno, Rosie. Obe veva, da je to res.

Zdaj upam in molim, da bom lahko Hildemaro spet pripeljala bliže k sebi. Molim za več časa. Rada bi, da Hildemara ve, kako zelo jo imam rada, kako ponosna sem nanjo in na njene dosežke. Želim popraviti svoj odnos z njo. Želim se naučiti, kako služiti svoji hčeri. Jaz, ki sem se vse življenje upirala že ob sami misli na služenje.

Začela sem razmišljati o lady Daisy in najinih popoldnevih v Kewu ob čaju v zimskem vrtu. Mislim, da je skrajni čas, da nekatere od teh izkušenj delim s Hildemaro Rose … Zanjo bom pripravila vse čudovite slaščice in slane prigrizke, ki sem jih nekoč postregla lady Daisy. Nalila bom indijski čaj in ga osladkala s smetano in pogovorom.

Če bo Bog dal, bom svojo hčer dobila nazaj.

Tvoja ljubeča prijateljica,
Marta

HILDEMARA ROSE

PRVO POGLAVJE

Hildemara je ležala v temi, njena nočna srajca je bila premočena od znoja. Spet nočno potenje – zdaj bi morala biti tega že vajena. Njena sostanovalka Lydia je tiho smrčala. Lydii je šlo stanovitno na bolje, že vse odkar je prišla pred šestimi tedni, in to je Hildemaro le še bolj trlo. Lydia je pridobila kilogram telesne teže; Hildie je je prav toliko izgubila.

Dva meseca in še vedno nobenega izboljšanja, bolnišnični računi so se kopičili dan za dnem in pod svojo težo drobili Tripove sanje. Njen mož je prihajal vsako popoldne. Včeraj je bil videti tako utrujen; nič čudnega, ko pa je moral osem ur delati v službi, nato pa doma opraviti še vse njene obveznosti: pranje, kuhanje, skrb za Charliejeve in Carolynine potrebe. Hildie je bila žalostna zaradi svojih otrok – Charlie je bil toliko časa sam, Carolyn je vzgajala brezbrižna varuška. Odkar jo je Trip pripeljal v bolnišnico, ni videla svojih otrok, kaj šele, da bi se ju dotaknila. Tako zelo ju je pogrešala, da je večino časa čutila prav telesno bolečino. Ali pa je bil to le *Mycobacterium tuberculosis*, ki ji je razjedal pljuča in hiral telo?

Hildie je odgrnila odejo in odšla v kopalnico, da bi si s hladno vodo oplaknila obraz. Kdo je bil ta mršavi, bledi duh, ki

je zaprepadeno strmel vanjo iz ogledala? Motrila je izstopajoče ličnice, bledico, sence pod lešnikovimi očmi, rjave lase brez leska, ki so ji v štrenah padali na ramena.

Umiram, Gospod, mar ne? Nimam dovolj moči, da bi se borila s to boleznijo. In zdaj moram sprejeti mamino razočaranje nad mano. Zadnjič mi je zabrusila, da sem strahopetka. Menda se res predajam. Z dlanmi je zajela vodo in si jih pritisnila na obraz. *O, Bog, tako zelo ljubim Tripa. In Charlieja in sladko malo Carolyn. Ampak utrujena sem, Gospod, tako zelo utrujena. Raje bi umrla zdaj, kot da počasi ginem in pustim za sabo dolgove za bolnišnično zdravljenje.*

Nekaj približno takega je prejšnji teden povedala tudi Tripu. Da si želi samo, da bi lahko umrla doma in ne v sterilni bolnišnični sobi trideset kilometrov stran. Obraz se mu je spačil od notranje bolečine. »Ne govori tega. Ne boš umrla. Nehati se moraš gristi zaradi računov. Če bi prišla tvoja mama, bi te lahko pripeljal domov. Morda bi potem …«

Ni se strinjala z njim. Mama ne bo prišla. Tudi nikoli prej ni pomagala. Mama je sovražila že samo misel, da bi bila služkinja. In točno to bi bila – služkinja in perica, varuška in kuharica, za polni delovni čas, brez plačila. Hildie je rekla, da mame ne more prositi za kaj takega.

Trip je vseeno poklical mamo in potem se je v soboto s Charliejem in Carolyn odpeljal k njej, da bi se o vsem pogovorila. Danes zjutraj je prišel z besedo na dan. »Tvoja mati je rekla da. Vzel si bom nekaj dni dopusta, da pripravim stvari zanjo.« Želel je prepleskati Carolynino sobo, kupiti lepo, udobno posteljo, nov predalnik in ogledalo, morda gugalni stol. »Charlie in Carolyn bosta imela majhno spalnico. Ti in jaz bova skupaj …«

»Ne morem spati s teboj, Trip. V karanteni moram biti.« Komaj ji je šlo v glavo, da je mama privolila, da bo prišla pomagat. »Ne smem biti v bližini otrok.« Ampak vsaj slišala bi ju lahko; lahko bi ju videla. Mama je rekla, da pride. Priselila se bo k njim. Hildie se je tresla, ko se ji je začelo vse to svitati. Zdelo se ji je, da ji je

malce slabo v želodcu. »Potrebovala bom bolniško posteljo.« Tripu je začela dajati navodila za svojo sobo. Nobenih preprog. Okenske rolete namesto zaves. Čim bolj preprosto bo, tem laže bo vzdrževati higieno. Trip je bil videti tako poln upanja, da jo je srce zabolelo. Preden je odšel, se je sklonil in jo poljubil na čelo. »Kmalu boš doma.«

Zdaj ni mogla spati. Namesto da bi se vrnila v posteljo, je sedla na stol ob oknu in se zazrla v zvezdnato nebo. Kako bo, če bo mama živela pod njeno streho, skrbela zanjo, za otroka, za vse stvari, ki jih je treba opraviti doma, da Tripu ne bo treba skrbeti prav za vse? Ali jo bo mama prezirala, ker se ni močneje borila? Oči so jo pekle in grlo jo je bolelo že ob sami misli, da bo morala bolna in nemočna ležati v postelji, medtem ko bo mama prevzela skrb za njeno družino. Obrisala si je solze.

Seveda, mama bo vse to opravila bolje, kot bi kadarkoli lahko naredila sama. To spoznanje je še bolj bolelo. Mama je vedno vse uredila. Tudi brez očka je ranč deloval kot dobro naoljen stroj. Mama bo Tripu pripravljala čudovite obroke. Ona bo tista, ki bo Charlieju dala krila. In verjetno bo tudi poskrbela, da bo Carolyn začela brati, še preden bo stara štiri leta.

Morala bi biti hvaležna. Očitno ji je dovolj mar, da pride in pomaga. Nisem mislila, da bo.

Ko jo je nočni zrak ohladil, je Hildie spet zlezla pod odejo. Želela je biti hvaležna. Zahvalila se bo, čeprav bo morala gledati, kako ji življenje, ki ga je ljubila, uhaja iz rok. Trdo se je borila, da bi se osvobodila materinih pričakovanj in si ustvarila svoje lastno življenje, ne pa da bi živela njene nemogoče sanje. Zdaj pa ji bo prav tisto, v čemer je resnično blestela, odvzeto, še preden bo zadnjič zatisnila oči.

Mama bo medicinska sestra. Mama bo nosila svetilko.

CAROLYN

DRUGO POGLAVJE

Carolyn je bila vesela, da ji je očka dovolil ostati pri omi Marti v Murietti, dokler ni oma uredila vsega za selitev v njihovo hišo. Če bi šla z njim in Charliejem domov, bi morala vsak dan hoditi čez cesto h gospe Haversal, medtem ko bi bil Charlie v šoli, očka pa v službi. Tako je bilo vsak dan že dolgo časa, vse odkar je mama odšla. Toda zdaj bo mamica prišla domov in oma bo prišla živet k njim. To bo čudovito!

Carolyn se je igrala s punčko iz cunj, ki ji jo je podarila oma, medtem ko je ta zlagala svoja oblačila v kovček, v potovalni zaboj pa rjuhe, kvačkane in izvezene prevleke za blazine, dve odeji in rožnat čajni servis z majhnimi srebrnimi žličkami. Kovček in potovalni zaboj je naložila na zadnji sedež svojega novega sivega plymoutha, nato pa je na sprednji sedež položila dve blazini, drugo vrh druge, da je Carolyn sedela dovolj visoko in je med dolgo vožnjo domov videla skozi okno. Oma ji je celo dovolila spustiti šipo, da je lahko iztegnila roko in začutila piš zraka.

Na domači dovoz sta zapeljali ravno v trenutku, ko je Charlie izstopil iz šolskega avtobusa. »Oma!« je zavriskal in stekel proti njej. Oma je vzela ključ vhodnih vrat izpod cvetličnega lončka na verandi.

V hiši se je vse spremenilo. Carolyn je svojo posteljo in predalnik našla v Charliejevi sobi.

Med Charliejevo in njeno posteljo je stala majhna mizica. Odšla je nazaj v svojo staro sobo in opazovala, kako je oma zavihtela svoj kovček na novo, večjo posteljo. Rožnate stene so bile zdaj svetlo rumene, čez okna pa so visele nove čipkaste bele zavese. Tam so bili še velika komoda z ogledalom, majhna mizica, svetilka in gugalni stol z blazinami s cvetličnim vzorcem.

»Tu mi bo zelo udobno,« je rekla oma. Razpakirala je svoja oblačila in jih pospravila. Nato je stopila k oknu in odmaknila bele čipkaste zavese. »Morala se bom navaditi, da so sosedje tako blizu.« Zmajala je z glavo in se obrnila stran. »Bolje bo, da začnem pripravljati večerjo. Tvoj očka bo kmalu prišel domov.«

»Bo mamica tudi prišla domov?«

»Čez dan ali dva.« Oma je odprla vrata sobe za goste. »Tukaj bo,« je rekla in Carolyn pustila na pragu spalnice ter se odpravila v kuhinjo. Carolyn ta soba ni bila všeč. Zdela se ji je hladna in tuja brez preproge na tleh in brez zaves na oknu, samo z roleto, ki je bila spuščena, da je zastirala sončno svetlobo.

Carolyn je prišla v kuhinjo. »Mamici njena soba ne bo všeč.«

»Natanko taka je, kot si želi. Preprosto jo je čistiti.«

»Mamica ima rada rastline na okenski polici. Rada ima rože v vazi.« Mamica je imela na predalniku vedno slike v okvirjih.

»Mamica ne mara bacilov,« je odvrnila oma in še naprej lupila krompir.

»Kaj so bacili?«

»To boš pa morala vprašati svojo mamo,« se je zasmejala.

Pripravila je večerjo, preden je očka prišel iz službe. Skupaj so sedli za kuhinjsko mizo. »Kdaj jo greš iskat?« Oma je na mizo postavila vrč z mlekom in sedla na mamin stol.

»Pojutrišnjem.«

»Za marsikaj smo lahko hvaležni, kajne?« Ko je oma iztegnila roke, jo je Charlie prijel za eno dlan, Carolyn pa za drugo. Tudi očka je vzel njuni roki v svoji, tako da so naredili krog. Očka

ni molil pred obedom, že vse odkar je mamica odšla. Zdaj je govoril tiho, umirjeno, rekel *amen* in zavzdihnil, na ustnicah se mu je zarisal nasmešek. Oma ga je spraševala o njegovem delu in očka je dolgo časa govoril. Ko so vsi povečerjali, je začel očka zlagati posodo, a ga je tašča odrinila. »Ti in otroka pojdite kam na obisk ali pa se igrajte oziroma počnite, karkoli že počnete običajno. Jaz bom pomila in pospravila.«

Očka je šel s Charliejem ven, da sta si podajala žogo za bejzbol. Carolyn je sedla na stopnice in ju opazovala.

Oma je tistega večera poskrbela za kopanje; Charlie je bil prvi na vrsti, da je lahko potem naredil domačo nalogo. Ko se je nato Carolyn igrala v kopeli z mehurčki, je oma sedela na straniščnem pokrovu. Očku je dala knjigo, da jima je bral, Carolyn je bila na eni strani in Charlie na drugi. Ko je končal, je oba poljubil in ju poslal spat. Oma ju je prišla pokrit in skupaj so zmolili.

Sredi noči se je Carolyn zbudila. Navadila se je spati z omo. Charlie v svoji sobi ni imel pošasti, toda Carolyn je skrbelo za omo. Zlezla je iz postelje, po prstih odšla po hodniku do svoje stare spalnice in odprla vrata. Oma je smrčala tako glasno, da je s hrupom, ki ga je zganjala, verjetno prestrašila vse pošasti, da so pobegnile iz hiše. Carolyn se je vrnila v Charliejevo sobo in zlezla nazaj v posteljo. Stisnila se je pod odejo, pogledala Charlieja, ki je spal na drugi strani sobe, pomislila, da bo mamica kmalu prišla domov, in z nasmehom zaspala.

Očka je takoj po zajtrku z umešanimi jajci, slanino in sveže pečenimi kruhki odšel v službo. Ko se je Charlie napotil v šolo, je oma Carolyn privzdignila brado. »Pojdiva ti počesat lase in jih spet v konjski rep. Kaj praviš?« Carolyn je prijela za roko in jo odpeljala v svojo spalnico. Z dlanjo je potrepljala po postelji in Carolyn je splezala nanjo. Medtem ko ji je oma krtačila lase, je Carolyn opazovala svojo babico v ogledalu. Všeč so ji bili njeni

beli lasje in zagorela, nagubana lica. Imela je tople zelenkasto rjave oči, prav take kot mamica. Oma se ji je nasmehnila. Krtačila je dolge, kodraste svetle lase svoje vnukinje in jih vmes gladila. »Podobna si Elise. Bila je moja mlajša sestra in bila je zelo, zelo lepa, tako kot ti.« Ko ji je razčesala vse vozle, je okoli Carolyninih las ovila gumico. »Tako. Zdaj je veliko lepše, se ti ne zdi?«

Carolyn je dvignila pogled. »Ali mamica umira?«

Oma se ji je nasmehnila. »Ne. Tvoja mati *ne* umira.« Z roko je pogladila Carolyn po laseh. »Počitek potrebuje. To je vse. Zdaj, ko sem tukaj, lahko pride domov in počiva. Svojo mamo boš videla vsak dan.«

Carolyn na ominem obrazu ni opazila tiste mešanice čustev, ki se je zrcalila na očkovem. Ni bila videti ne negotova ne žalostna, niti prestrašena. Nosila je očala, ampak za njimi je Carolyn videla jasne, tople oči, polne zaupanja.

Oma je Carolyn povedala, da se bosta odpeljali na izlet. »Spoznati moram okolico, ugotoviti, kje so kakšne stvari.«

»Katere stvari?«

»No, trgovina z živili je že ena od njih. Skupaj se bova odpravili raziskovat!« Zvenelo je kot velika pustolovščina. »Poiskali bova knjižnico, kjer si bova izposodili dovolj knjig za cel teden. In rada bi se ustavila v cerkvi in spoznala pastorja. Tvoj oče je rekel, da že nekaj časa niste bili v cerkvi, a to se bo zdaj spremenilo.«

»Bo šla mamica tudi?«

»Ne. Nekaj časa še ne.«

Oma je vozila hitro in kazala zdaj to, zdaj ono, Carolyn pa je sedela na blazinah in si ogledovala znamenitosti. »Poglej tja. Kdo bi si mislil! Sirarna! Ko bova v mestu, bova kupili nekaj dobrega švicarskega sira ali morda gavde. In tam je banka.«

Peljala jo je na kosilo v majhno okrepčevalnico na glavni ulici. Carolyn je jedla hrenovko v štručki in pila kokakolo. Pred odhodom domov se je želela oma še malo sprehoditi po veleblagovnici. Ogledala si je oddelek s kuhinjskimi pripomočki in jih nekaj kupila. Nato sta šli v trgovino z živili, v kateri je napolnila

veliko košaro. »Čas je, da se odpraviva domov. Tam morava biti, ko bo Charlie stopil iz avtobusa.«

Oma je zapeljala na dovoz ravno v trenutku, ko je šolski avtobus ustavil in so se dečki in deklice usuli iz njega. »Natanko ob pravem času!« je rekla oma. Charlie je vriskaje pritekel po ulici. Oma se je zasmejala in mu rekla, da zveni kot Indijanec na bojnem pohodu. Podala mu je vrečko z živili. »Lahko pomagaš pri razkladanju.« Manjšo vrečko je dala Carolyn, sama pa je prinesla še eno vrečko in paket iz veleblagovnice.

Charlie je kot krvosledni pes ovohaval zavojček piškotov s sadnim polnilom, ga odprl, zgrabil pest piškotov in odvihral skozi vrata iskat svoje prijatelje. Oma je zmajala z glavo in smeje rekla: »Kot kateri od mojih fantov iz poletne norišnice je.« Nato je odvila rjav papir s paketa in odprla veliko belo škatlo. »Poglej, kaj sem našla, ko sva bili v trgovini.« Na mizo je položila majhen izvezen prt in ujemajoče se prtičke. »Ti, jaz in mamica bomo vsako popoldne imele čajanko. Že leta tega nisem počela, ampak vse recepte imam tukaj.« Iz kovčka je vzela obrabljeno usnjeno knjigo in jo položila na mizo. Na obrazu je imela zasanjan izraz. »Pripravili bova poseben sprejem ob povratku domov.« Pogledala je na uro in predlagala, da sedeta na verando in uživata v soncu.

Ko je očka pripeljal mamico domov, je oma stala zunaj in držala Carolyn za roko. Mamica je stopila iz avta, pomahala v pozdrav in šla naravnost v hišo. Carolyn jo je poklicala in hotela za njima noter, toda oče ji je zaprl pot. »Pusti mamo pri miru. V posteljo gre.« Mamica je odšla po hodniku v hladno sobo s čudno posteljo in zaprla vrata. Ko je Carolyn poskušala obiti očka, jo je ujel in obrnil. »Nekaj časa se igraj zunaj, da se bova lahko z omo pogovorila. No, pojdi,« jo je potisnil.

Carolyn je bila zmedena in je sedela na stopnicah, dokler ni očka prišel ven.

Šel je mimo nje, sedel v avto in odpeljal.

Oma je prišla na verando. »Očka je moral nazaj v službo. Popoldne ga boš spet videla.«

»Ali lahko vidim mamico?«

»Ne, *Liebling*,« je zmajala z glavo in z dlanjo pobožala Carolyn po laseh. »Bi ostala zunaj ali prideš noter in mi pomagaš pripraviti kosilo?« Carolyn je sledila omi nazaj v hišo.

Njena mati tistega dne sploh ni prišla iz svoje sobe, razen ko je morala v kopalnico. In vsakega naslednjega dne je bilo enako. Če je na hodniku zagledala Carolyn, ji je z roko zamahnila, naj gre stran. Mamica ni sedela za kuhinjsko mizo pri večerji ali z družino v dnevni sobi, ko so poslušali oddajo *Radijsko gledališče Lux*. Nihče razen očka in ome ni smel vstopiti v njeno sobo. Očka je pogosto preživel ves večer za zaprtimi vrati, medtem ko je oma vzela katero od mnogih knjig, ki si jih je izposodila v knjižnici, ter Carolyn in Charlieju brala zgodbe.

Carolyn je pogosto hodila ven, ko je šel Charlie v šolo. Nekega dne je nabirala narcise, zrasle iz čebulic, ki jih je že pred časom posadila mamica. Mamica je imela rada rože. Razveseljevale so jo. Ko jih je Carolyn nabrala v šopek, je vstopila v hišo, po hodniku na skrivaj odšla do mamine sobe in odprla vrata. Mamica je ležala na boku in spala. Carolyn se je po prstih približala postelji. Brada ji je segala ravno do zgornjega roba vzmetnice.

»Mami?« Carolyn se je vzpela na prste in se dotaknila materine roke. Materi so zatrepetale veke in odprla je oči. Nasmešek ji je zaigral na ustnicah. Carolyn ji je podala narcise. »Mamica, rožice sem ti prinesla, da se boš počutila bolje.«

Mamin izraz se je spremenil. Potegnila je rjuho in si pokrila usta. »Ne smeš priti sem, Carolyn. Pojdi ven! Takoj!«

Carolyn so se začele tresti ustnice. »Rada bi bila s teboj.«

»Ne moreš biti z mano.« Materine oči so se napolnile s solzami. »Pojdi ven, Carolyn. Naredi, kar sem ti rekla.«

»Mami …« Carolyn je stegnila roko, da bi ji izročila šopek.

Njena mati se je odmaknila. »Mama!« Mamica je začela kašljati.

»Pojdi stran od mene!« je izdavila med kašljanjem. Ko se je na vratih pojavila oma, je mamica besno zamahnila z roko. »Mama! Spravi jo stran! Spravi jo stran od mene!« Mamica je zdaj že hlipala med kašljanjem, zmečkala je rjuho in si jo potisnila čez usta, potem pa se zgrudila nazaj.

»Naj ne hodi sem!«

Oma je Carolyn naglo odpeljala iz sobe in trdno zaprla vrata. Prestrašena in zmedena Carolyn je zaihtela. Oma jo je dvignila in odnesla v dnevno sobo. »Pomiri se! Nič nisi naredila narobe. Poslušaj me.« Sedla je na gugalnik. »Mamica je bolna. Ne smeš iti v tisto sobo. Če boš, bo spet odšla. Tega pa nočeš, kajne?«

»Ne.« Zakaj ne bi smela noter? Oma je šla noter. Očka tudi. Charlie je stal na vratih in se pogovarjal z mamico. Zakaj je morala ona ostati stran od nje?

»Šššš …« je oma je vzela Carolyn v naročje in jo zibala.

Carolyn si je potisnila palec v usta in se naslonila na svojo staro mater. »Vse bo v redu, *Liebling*. Tvoja mama bo ozdravela. Potem boš imela na pretek časa z njo.«

Od takrat naprej ni Carolyn nikoli več šla v mamino sobo. Še najbliže ji je bila, ko je stala ob steni pred vrati, ko je oma prinesla pladenj s hrano. Takrat je lahko na kratko uzrla mamico. Ko se je otoplilo, je njena mati prišla iz sobe v hlačah in jopici. Sedla je na verando, kjer ji je oma postregla s čajem, sendviči z jajčno solato in koprom ter orehovimi piškoti. Carolyn je čakala notri, dokler ji ni oma rekla, da lahko tudi ona pride ven. Sedla je na stol na skrajnem koncu verande, kolikor se je dalo daleč stran od matere. Mati si je tesneje ovila jopico okoli suhljatega telesa. »Mrzlo je.«

Oma je nalila čaj. »Triindvajset stopinj je, Hildemara Rose. Potrebuješ svež zrak.«

»Tudi ko sije sonce, se težko ogrejem, mama.«

»Prinesla ti bom odejo,« se oma ni pustila zavrniti in na mamin krožnik dala še en sendvič.

»Brez odeje, mama. Bolje bo, če bomo videti čim bolj normalno.«

»Normalno? Vsa soseska že ve, Hildemara Rose. Kaj misliš, zakaj pa se nas vsi izogibajo?« Oma se je zasmejala. »Strahopetci! Vsi do zadnjega.«

Mama je grizljala majhen sendvič. »Čudovita kuharica si, mama.«

»Učila sem se od najboljših.« Oma je odložila čajno skodelico na krožniček. »Učila sem se od Rosiejine matere. Hotel so imeli. To sem ti že povedala, kajne? Šef Brennholtz, kuhar v hotelu *Germania*, me je učil. Vrnil se je v Nemčijo in ujela ga je vojna vihra. Ko sem nazadnje slišala o njem, je bil kuhar pri enem od vodilnih nacistov. Po Warnerju Brennholtzu sem delala pri Fourniersovih v Montreauxu. Solange mi je zaupala svoje francoske recepte. Enid, kuharica lady Daisy, pa me je naučila pripravljati to čajno pecivo.« Pripovedovala je o ljubezni lady Daisy do botaničnega vrta Kew Gardens ter kako jo je potiskala na invalidskem vozičku, ko sta vsak dan obiskovali park. »To je bilo naporno delo, vendar me ni nikoli motilo. Obožujem angleške vrtove. Seveda, v Murietti je prevroče …«

Oma in mama sta se pogovarjali tudi o Carolyn. »Potrebuje družbo za igro.«

»No, matere ne bodo želele, da bi imeli njihovi otroci karkoli opraviti z njo.«

»Razmišljala sem. Morda bi bilo dobro, če bi nabavili kužka.«

»Kužka?«

»Za Carolyn.«

»Ne vem, mama. Pes je velika odgovornost.«

»Ne bi ji škodilo, če se nauči nekaj odgovornosti. Morda bo postala manj odvisna.«

Oma se je nasmehnila Carolyn. »Moja mala senca je postala.«

Mama je nagnila glavo nazaj in zaprla oči. »Pogovorila se bom s Tripom.« Zvenela je tako utrujeno.

Tistega večera so se očka, oma in Charlie za jedilno mizo pogovarjali o nakupu kužka. Oče je predlagal kokeršpanjela. »Dovolj majhen je, da bi lahko živel v hiši, in dovolj velik, da se ne bi mogel izmuzniti skozi ograjo.«

»Ni ti treba *kupiti* psa,« se je na kratko zasmejala oma. »Ljudje vedno poskušajo oddati mladiče. Vsak mešanec bo primeren.«

Charlie je glasno zastokal. »Ne mešanca. Ali ne moremo dobiti nemškega ovčarja, očka?« Prenočil je pri prijatelju, čigar družina je imela nov televizor. »Roy Rogers ima nemškega ovčarja. Bullet teče hitro kot strela.«

Oma ni bila videti prepričana. »In kje bo tekel? Tak velik pes potrebuje prostor.«

Charlie se ni nameraval predati. »Imamo dvorišče spredaj in zadaj.«

Očka je še naprej jedel. »Če bi bil policijski pes pri hiši, mi ne bi bilo treba toliko skrbeti. Toda morali bi ga zdresirati. Poznam nekoga, ki mi lahko da napotke.«

Nekaj dni pozneje je očka iz avta dvignil kepo dlake s povešenimi ušesi in svetlo rjavimi očmi. Kužka je podal Carolyn, ki ga je stisnila k prsim. »Močno ga drži. Rad bi se izvil iz tvojega objema. Pazi, da ti ne pade.« Zasmejal se je, ko je mladiček polizal Carolynin obraz. »Mislim, da si mu všeč.«

Po tem je Carolyn večino dneva preživljala zunaj s kužkom, ki so ga poimenovali Bullet. Ko je šla v hišo, je sedel pred vhodnimi vrati in cvilil, dokler ni spet prišla ven. Tudi mamica je prihajala ven in je sedela na verandi, medtem ko je oma delala v kuhinji. Carolyn je tekala po dvorišču, Bullet ji je ves čas sledil, skakal in veselo lajal.

Kadarkoli je oma kam odšla, je šla Carolyn z njo. Včasih sta se odpeljali vse do nasadov jagod v Nilesu, kjer se je oma pogovarjala z japonskimi kmeti in kupovala sadje za kuhanje marmelade. Spet drugič sta šli v sirarno ob mostu čez potok, ki je tekel skozi Paxtown. Oma jo je vzela s seboj v skladišče k staremu Grku, in medtem ko sta se pogovarjala o svojih starih domovinah, je sirar s posebnim nožičkom zavrtal velik hlebec sira, da je